

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลตามทัศนะของผู้บริหาร โดยแบ่งขั้นตอนการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยเป็นการสำรวจทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัย รวมถึงบทความทางวิชาการ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิจัย

2. การศึกษาข้อมูลจากการวิจัยสนาม (field research) โดยจะทำการทดสอบจากแบบสอบถาม เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานเทศบาลตำบลตามทัศนะของผู้บริหารทั้ง 18 แห่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกประชากรที่ศึกษา คือ

1. ข้าราชการการเมือง ซึ่งแบ่งออกเป็น ฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติ

- ฝ่ายบริหาร คือ คณะเทศมนตรี (นายกเทศมนตรี เทศมนตรี 2 คน) เทศบาลละ

3 คน รวม 54 คน

- ฝ่ายนิติบัญญัติ คือ ประธานสภาเทศบาล และรองประธานสภาเทศบาล จำนวน

35 คน

2. ข้าราชการประจำในเทศบาลตำบล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล หัวหน้าสำนัก / กอง / ฝ่าย จำนวนตามลำดับการแบ่งชั้นของแต่ละเทศบาล รวม 62 คน

ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเทศบาลตำบลที่เปลี่ยนแปลงฐานะทั้งหมด 18 แห่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และรวมประชากรที่ใช้ศึกษา 151 คน ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 ประชากรที่ศึกษาของเทศบาลตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เทศบาลตำบล	ข้าราชการการเมือง		ข้าราชการประจำ
	ฝ่ายบริหาร	ฝ่ายนิติบัญญัติ	
ดอนสัก	3	1*	4
เวียงสระ	3	2	6
เขาวง	3	2	3
เคียนซา	3	2	3
ท่าขนอน	3	2	3
บ้านนา	3	2	3
เกาะสมุย	3	2	8
ตลาดไชยา	3	2	3
พุมเรียง	3	2	1**
กาญจนดิษฐ์	3	2	4
ท่าทองใหม่	3	2	4
ย่านดินแดง	3	2	3
บางสวรรค์	3	2	3
เขาพัง	3	2	3
ท่าชนะ	3	2	4
ท่าฉาง	3	2	1***
พนม	3	2	3
เกาะพะงัน	3	2	3
รวม	54	35	62

ที่มา : แบบสรุปลักษณะกำลังพนักงานเทศบาลสามัญ/เมืองพัทยาสาสามัญ พ.ศ. 2543

หมายเหตุ

- * เนื่องจากเทศบาลตำบลดอนสักไม่ได้มีการแต่งตั้งรองประธานสภาเทศบาล จึงมีประชากรเพียงประธานสภาเทศบาลเพียง 1 คน
- ** เนื่องจากเทศบาลตำบลพุมเรียง มีเฉพาะปลัดเทศบาลเพียง 1 คน
- *** เนื่องจากเทศบาลตำบลท่าฉาง มีเฉพาะปลัดเทศบาลเพียง 1 คน

แบบแผนการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานเทศบาลตำบลตามทัศนะของผู้บริหาร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และจะนำแบบสอบถามไปทดสอบในเบื้องต้น

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปลัดเทศบาลตำบล เพื่อพิจารณาตรวจสอบในด้านโครงสร้าง ความถูกต้อง เหมาะสม ความครอบคลุม และคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม สร้างขึ้นจากวัตถุประสงค์ของการศึกษา กรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งสอบถามออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในบุคคล ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองรูปแบบเทศบาลตำบล ภายใต้พระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล พ.ศ. 2542 เป็นการสอบแบบตรวจรายการ (Check List) จำนวน 20 ข้อ การตอบจะให้ผู้ตอบประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อความแต่ละข้อโดยเลือกคำตอบที่กำหนดไว้ 2 ระดับ คือ

ใช่ หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความรู้ความเข้าใจของตนอย่างมาก ให้ข้อละ 1 คะแนน
ไม่ใช่ หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้ความเข้าใจของตนเลย ให้ข้อละ 0 คะแนน
การกำหนดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองรูปแบบเทศบาลตำบล ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย (16.59) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2.26) กำหนดเกณฑ์ความรู้ความเข้าใจเป็น 3 ระดับ คือระดับสูง ปานกลาง ต่ำ ดังนี้

ค่าคะแนนน้อยกว่า 14.33	มีระดับความรู้ความเข้าใจต่ำ
ค่าคะแนนระหว่าง 14.33 – 18.85	มีระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง
ค่าคะแนนมากกว่า 18.85	มีระดับความรู้ความเข้าใจสูง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติหรือแนวคิดปัญหาและอุปสรรคด้านทรัพยากร การบริหาร ซึ่งแยกเป็นคำถามด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ ด้านโครงสร้างการบริหาร และระบบงาน จำนวน 40 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

- 5 หมายถึง เป็นปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลมากที่สุด
- 4 หมายถึง เป็นปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลมาก
- 3 หมายถึง เป็นปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลปานกลาง
- 2 หมายถึง เป็นปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลน้อย
- 1 หมายถึง เป็นปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลน้อยที่สุด

การกำหนดระดับทัศนคติปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลด้านทรัพยากร การบริหารทั้ง 4 ด้าน ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลด้านบุคลากร ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.66 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.43 เกณฑ์ของระดับทัศนคติปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาล ตำบลด้านบุคลากร เป็น 3 กลุ่ม

ค่าคะแนนน้อยกว่า 3.23 มีระดับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลต่ำ

ค่าคะแนนระหว่าง 3.23 – 4.09 มีระดับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาล ตำบลปานกลาง

ค่าคะแนนมากกว่า 4.09 มีระดับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลสูง

ปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลด้านงบประมาณ ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.86 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46 เกณฑ์ของระดับทัศนคติปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาล ตำบลด้านงบประมาณ เป็น 3 กลุ่ม

ค่าคะแนนน้อยกว่า 3.40 มีระดับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลต่ำ

ค่าคะแนนระหว่าง 3.40 – 4.32 มีระดับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาล ตำบลปานกลาง

ค่าคะแนนมากกว่า 4.32 มีระดับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลสูง

ปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลด้านวัสดุ ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.76 และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 เกณฑ์ของระดับทัศนคติปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบล ด้านวัสดุ เป็น 3 กลุ่ม

ค่าคะแนนน้อยกว่า 3.24 มีระดับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลต่ำ

ค่าคะแนนระหว่าง 3.24 – 4.28 มีระดับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาล ตำบลปานกลาง

ค่าคะแนนมากกว่า 4.28 มีระดับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลสูง ปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลด้านโครงสร้างการบริหารและระบบงาน ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.36 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 เกณฑ์ของระดับทัศนคติปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลด้านโครงสร้างการบริหารและระบบงาน เป็น 3 กลุ่ม

ค่าคะแนนน้อยกว่า 2.84 มีระดับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลต่ำ ค่าคะแนนระหว่าง 2.84 – 3.88 มีระดับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลปานกลาง

ค่าคะแนนมากกว่า 3.88 มีระดับปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบลสูง ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่ให้แสดงความคิดเห็นหรือทัศนคติเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานเทศบาลตำบล เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น

การทดสอบเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้มีความรู้หรือเกี่ยวข้องกับการบริหารงานของเทศบาลตำบล เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง เที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถามแต่ละข้อว่า ตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อดำเนินการขั้นต่อไป

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ในการทดสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ ซึ่งผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปทำการทดสอบก่อนปฏิบัติงานจริง (Pre-test) กับคณะเทศมนตรี ปลัดเทศบาล / รองปลัดเทศบาล หัวหน้าสำนักงานปลัด / กอง ในเทศบาลตำบลที่เปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล จำนวน 30 ชุด ในท้องที่เทศบาลตำบลที่เปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่นด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) อธิบายค่าความเที่ยง Reliability ที่ยอมรับกันจะต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2540 : 62)

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 มีจำนวน 20 ข้อ ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่า 0.76 ตอนที่ 3 มีจำนวน 40 ข้อ ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่า 0.93 และผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า 0.87 จากการทดสอบแบบสอบถามดังกล่าวแสดงว่าแบบสอบถามในครั้งนี้มีความเชื่อมั่นได้อย่าง

เพียงพอ และเมื่อทดสอบแบบสอบถามแล้วได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงโดยตัดข้อคำถามที่ไม่สมบูรณ์และข้อคำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจผิดหรือไม่เข้าใจออกไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาจากทฤษฎี เอกสาร ข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. ศึกษาแหล่งพื้นที่ของเทศบาลตำบลแต่ละแห่ง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปสอบถามประชากรที่ต้องการศึกษา จำนวน 151 คน โดยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง
4. ดำเนินการเก็บข้อมูลจนครบตามต้องการ ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนและถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถามทุกชุด หลังเสร็จสิ้นการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 143 ชุด คิดเป็นอัตราการตอบกลับและส่งคืนคิดเป็นร้อยละ 94.70
5. เมื่อรับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม SPSS 10.0 for Windows โดยแยกวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. นำข้อมูลที่ลงรหัสให้ประเมินผลด้วยด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS
2. สถิติที่ใช้ในการแปรผลข้อมูล
 - 2.1 ค่าสถิติร้อยละ ใช้สำหรับอธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับอธิบายระดับความคิดเห็นและการกระจายของปัญหาการบริหารงานเทศบาลตำบลในด้านทรัพยากรการบริหารทั้ง 4 ด้าน
 - 2.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนะปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานเทศบาลตำบล โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แสดงระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือค่า Cramer's V และค่า Gamma

การอธิบายค่า Cramer's V และค่า Gamma ซึ่งแสดงระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร ได้ดังนี้ (ชัยสิทธิ์ เถลิงมีประเสริฐ, 2542 : 128)

ค่า 0 หมายถึง สองตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์

ค่า 0.01 – 0.25 หมายถึงสองตัวแปรมีความสัมพันธ์ต่ำ

ค่า 0.26 – 0.55 หมายถึงสองตัวแปรมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่า 0.56 – 0.75 หมายถึงสองตัวแปรมีความสัมพันธ์สูง

ค่า 0.76 - 1 หมายถึงสองตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานเทศบาล และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ